

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

(повне найменування вищого навчального закладу)

Психолого-педагогічний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра педагогіки, психології, початкової освіти
та освітнього менеджменту

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка
до дипломної роботи
магістр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

На тему **ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Виконала: студентка групи 22 по/з
спеціальності

013 «Початкова освіта»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Анісімова О.А.

(прізвище та ініціали)

Керівник Беляєв С.Б.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Степаненко І.О.

(прізвище та ініціали)

Харків – 2019

ВСТУП

Актуальність і ступінь наукової дослідженості проблеми.

Однією з важливих умов модернізації системи освіти є підготовка майбутніх вчителів та їхнє професійне вдосконалення [23]. Підготовку до професійно-педагогічної діяльності слід розглядати з двох боків: як процес підготовки, тобто навчання та виховання студентів у ЗВО, й як результат підготовки, тобто їх готовність до професійно-педагогічної діяльності (рівень оволодіння студентами професійними знаннями, уміннями й навичками, формування у них професійно значимих якостей) [15].

У Національній доктрині розвитку освіти, Державній програмі «Вчитель» зазначається, що вдосконалення підготовки вчителів, подальше професійне і соціальне забезпечення педагогічної діяльності належать до стрижневих умов підвищення якості освіти. Це зумовлює потребу вдосконалення процесу підготовки нового покоління педагогічних працівників на засадах гуманістичної особистісно-зорієнтованої педагогіки, яка передбачає розвиток учня в інтелектуальній, емоційно-вольовій та різних сферах в ході освітнього процесу. Механізмом забезпечення нової освітньої парадигми у ході шкільного навчання стала реформа «Нова українська школа. Простір освітніх можливостей». У даному документі наголошено на важливості формування в учнів грамотності та ключових компетентностей.

Сучасний процес підготовки майбутніх вчителів молодших класів не певною мірою відповідає зазначеним вимогам. Зокрема, про це свідчить домінуючий у практиці роботи шкіл традиційний підхід до оцінювання навчальних досягнень учнів, орієнтований, перш за все, на виявлення та оцінювання предметних знань, умінь та навичок. Це не тільки знижує ефективність навчального процесу, а й унеможливує здійснення процесу оцінювання на засадах особистісно орієнтовної педагогіки. Така невідповідність зумовлює потребу у підготовці студентів педагогічних ЗВО до використання нових форм та методів оцінювання учнів.

Одним із напрямів підвищення ефективності процесу підготовки майбутніх вчителів початкової школи до оцінювання учнів є розробка та використання інноваційних технологій, що дають можливість активізувати самостійну навчально-пізнавальну діяльність студентів, підвищити в них інтерес до педагогічної діяльності, набути практичних умінь і навичок оцінювання на основі моделювання та аналізу реальних ситуацій контролю знань учнів [22].

Питання підготовки майбутніх учителів до оцінювання навчальної діяльності школярів розглянуто в наукових розвідках А. Бляшевської, З. Курлянд та інших. Педагогічні шляхи формування готовності майбутніх вчителів різних фахових спрямувань до діагностичної діяльності розкрито в дослідженнях Т. Бережинської, Н. Буринської та інших.

Проте проблеми збереження професійної готовності вчителів до оцінювання молодших школярів залишаються недостатньо дослідженими. Теоретичний аналіз наукових праць, ознайомлення з практичним досвідом роботи ЗВО щодо окресленої проблеми дали змогу виявити низку суперечностей між: суттєвими змінами в підходах до оцінювання учнів молодших класів в умовах гуманізації та індивідуалізації освітнього процесу в сучасній школі першого ступеня та певною невідповідністю змісту професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів початкової школи у ЗВО; необхідністю підготовки студентів до оцінювання учнів початкової школи на сучасних засадах і відсутністю відповідної дидактичної системи й методичного забезпечення для ефективного здійснення цього процесу.

Актуальність проблеми, її теоретична й практична значущість зумовили вибір теми нашого дослідження: **«Підготовка майбутніх вчителів до оцінювання молодших школярів»**.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до оцінювання молодших школярів.

Гіпотеза дослідження: ґрунтується на припущенні про те, що процес підготовки майбутніх учителів до оцінювання учнів початкової школи буде більш ефективним за реалізацією таких умов:

- забезпечення мотивації студентів до оцінювання навчальної діяльності школярів;
- створення освітнього середовища в процесі фахової підготовки, що сприяє набуттю студентами досвіду оцінювання учнів.

Завдання дослідження:

1. Дослідити суть та особливості оцінювання молодших школярів.
2. Вивчити передовий педагогічний досвід підготовки майбутніх учителів до оцінювання молодших школярів;
3. Теоретично обґрунтувати педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до оцінювання учнів у початковій школі.
4. Експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до оцінювання учнів у початковій школі.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки майбутніх вчителів до оцінювання учнів у початковій школі.

Для реалізації поставлених завдань були використані теоретичні та емпіричні методи дослідження: *теоретичні* (аналіз, порівняння, синтез, систематизація, класифікація, узагальнення) з метою встановлення сутності оцінювання навчальної діяльності учнів; *емпіричні* (педагогічне спостереження, анкетування, інтерв'ювання, бесіди, опитування, тестування, дискусії) для вивчення сформованості готовності майбутніх фахівців до оцінювання навчальної діяльності молодших школярів.

Експериментальна база дослідження. Експериментально-дослідна робота проводилася на базі Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Загалом до експерименту